

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyň Mgr. et Mgr. Lenky Bahýřové, Ph.D., a Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyně: **Selemar s.r.o.**, IČO 03810607
se sídlem Štěchovická 1905/3, Praha 10 - Strašnice
zastoupená advokátem JUDr. Vladimírem Kubátem
se sídlem Radlická 1031/42, Praha 5

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2018 č.j. MPSV-2018/87295-421/1

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 22. 3. 2018 č.j. ABA-T-337/2018, kterým žalobkyni dle § 78 odst. 4 a odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) nebyl poskytnut příspěvek na podporu

zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě za 4. čtvrtletí roku 2017 (dále jen „příspěvek“).

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobkyně dne 31. 1. 2018 požádala o příspěvek za předmětné období a o jeho zvýšení za 1. čtvrtletí roku 2018. V žádosti uvedla, že žádá, aby úřad práce dle § 147b zákona o zaměstnanosti sám zjistil, zda nemá zachyceny v evidenci daní daňové nedoplatky u finančního úřadu a zprostila ho za tímto účelem povinnosti mlčenlivosti. Dne 8. 2. 2017 obdržel úřad práce sdělení Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, že žalobkyně měla k 31. 12. 2017 evidován daňový nedoplatek vůči orgánům Finanční správy České republiky ve výši 26 393 Kč. Úřad práce žalobkyni vyrozuměním ze dne 26. 2. 2018 sdělil, že předmětný nedoplatek může do pěti dnů od obdržení daného sdělení uhradit a stanovil jí lhůtu 5 dnů ode dne provedení úhrady k doložení dokladu o úhradě. Zároveň ji poučil o tom, že dle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti může požádat žalovaného o prominutí splatných nedoplateků přesahujících částku 10 000 Kč a ten poté může rozhodnout o tom, že se splnění podmínky dle § 78 odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti promíjí. Žalobkyně následně zaslala úřadu práce vyjádření, v němž uvedla, že nedoplatek uhradila dne 2. 1. 2018, přičemž platba byla na účet správce daně připsána dne 3. 1. 2018 a dále vyrozuměla úřad práce, že žádost dle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti nepodala. K uvedenému podání přiložila výpis vybraných obrátů z osobního daňového účtu, z něhož je patrné, že dne 3. 1. 2018 byla na daňový účet žalobkyně připsána částka 28 705 Kč, výpis z bankovního účtu, z něhož je patrné, že dne 2. 1. 2018 byla žalobkyní provedena platba na účet finančního úřadu ve výši 28 705 a přehled stavu osobních daňových účtů žalobkyně ke dni 23. 2. 2018, z něhož vyplynulo, že k uvedenému dni měla žalobkyně na daňových účtech přeplatek ve výši 2 312 Kč. Úřad práce následně vydal rozhodnutí, jímž žalobkyni požadovaný příspěvek podle § 78 odst. 4 a odst. 8 písm. b) zákona o zaměstnanosti neposkytl.
3. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž uvedla, že správce daně evidoval u žalobkyně k 31. 12. 2017 nedoplatek na DPH za měsíc listopad ve výši 26 393 Kč, který se stal splatným dne 27. 12. 2017. Žalobkyně tento nedoplatek uhradila bankovním převodem poslední pracovní den v prosinci 2017. Nedoplatek však byl z důvodu omezeného provozu bank na konci kalendářního roku odepsán a na účet správce daně připsán až dne 2. 1. 2018. Z důvodu nikoliv zcela v moci žalobkyně tak došlo k připsání předmětné částky na účet správce daně až první pracovní den po skončení 4. čtvrtletí roku 2017. Vzhledem k tomu, že žalobkyně úřadu práce doložila, že svůj splatný závazek vůči správci daně uhradila ve lhůtě 15 dnů po skončení rozhodného období, považovala to za dostatečné. Administrativní chybou opomněla požádat o prominutí nedoplatku ve smyslu § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti, a to i s přihlédnutím ke skutečnosti, že ke dni podání žádosti byl její dluh vůči správci daně plně uhrazen a příslušná částka byla na jeho účet připsána s jednodenním zpožděním. Požadovaný příspěvek činil necelých 60 000 Kč, tedy více než dvojnásobek částky, s jejíž úhradou byla žalobkyně v prodlení pěti dnů. Sankce spočívající v neposkytnutí příspěvku za situace, kdy žalobkyně tyto prostředky řádně a v souladu s právní úpravou vynaložila pro potřeby svých zaměstnanců se zdravotním postižením, je dle mínění žalobkyně příliš tvrdá a její aplikace je formalistickým postupem v rozporu s duchem i účelem zákonné úpravy. Zcela rigidní, bezúčelné a nelogické posouzení konkrétního stavu věci s ohledem na všechny okolnosti není správnou a zákonnou aplikací právní úpravy a je naopak nadbytečným uplatněním tvrdosti zákona.

4. V rámci vypořádání odvolacích námitek žalovaný uvedl, že § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti explicitně stanovuje, že splnění podmínky bezdlužnosti se posuzuje k poslednímu dni čtvrtletí, za které je o příspěvek žádáno. V dané věci tak byla bezdlužnost posuzována ke dni 31. 12. 2017. Potvrzením finančního úřadu ze dne 8. 2. 2018 bylo prokázáno, že žalobkyně ke dni 31. 12. 2017 podmínku dle § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti nesplňovala, když je zcela zřejmé, že na věc nelze aplikovat výjimky stanovené v § 78 odst. 4 písm. a) a b) téhož zákona, neboť na nedoplatek žalobkyně nebyly povoleny splátky a tento nedoplatek rovněž přesahoval částku 10 000 Kč. V této souvislosti žalovaný poznamenal, že v případě řízení o žádosti je především na žadateli, aby zajistil splnění podmínek pro přiznání příspěvku. Žalobkyně si dané podmínky měla být vědoma, a měla tedy náležitě dbát dodržování svých závazků vůči finančnímu úřadu. Zákon o zaměstnanosti neumožňuje k důvodům nesplnění podmínky dle § 78 odst. 4 přihlídnout s výjimkou podání žádosti dle § 78 odst. 13 téhož zákona. Taková žádost však žalobkyní ve stanovené lhůtě podána nebyla. Nelze pak přihlídnout ani k námitce, že k úhradě daňového nedoplatku došlo až dne 2. 1. 2018 z důvodů, které nebyly zcela v moci žalobkyně s ohledem na omezený provoz bank. Žalobkyni bylo jistě známo, že úhrada platebním příkazem v bance neprobíhá okamžitě a s ohledem na úmysl žádat o příspěvek se podle toho měla zařídit. Nelze také opomenout, že její povinností bylo uhradit své povinnosti vůči finančnímu úřadu před uplynutím doby splatnosti.
5. Ohledně námítky nepřiměřenosti sankce žalovaný uvedl, že podmínky, za kterých je příspěvek přiznáván, jsou zcela jednoznačné a bylo na žalobkyni, aby jejich splnění zajistila. Nepřiznání příspěvku není sankcí, ale důsledkem toho, že žalobkyně o příspěvek žádala za situace, kdy podmínky pro jeho přiznání zjevně nesplňovala. K námitce formalistického postupu úřadu práce žalovaný podotkl, že úřad práce naopak postupoval zcela v souladu se zákonem o zaměstnanosti, který explicitně předjímá nepřiznání příspěvku za situace, kdy žadatel nesplní podmínku dle § 78 odst. 4. V rozporu se zákonem by naopak bylo žalobkyni příspěvek poskytnout, když je zjevné, že podmínky pro jeho přiznání nesplnila. Žalobkyně sama uvedla, že se o nedoplatku dozvěděla 27. 12. 2017, a měla tedy 3 pracovní dny na to, aby dluh uhradila a následně dva měsíce na to, aby požádala o prominutí pozdní úhrady. Z toho je zřejmé, že ke svým povinnostem přistupovala laxně a prvostupňové rozhodnutí tak těžko může být označeno za formalistické. Žalobkyně byla rovněž řádně vyrozuměna o možnosti požádat o prominutí splnění podmínky dle § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti, což však neučinila, přičemž zákon neumožňuje uplynutí lhůty pro podání takové žádosti prominout.
6. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně zopakovala, že daňový nedoplatek na DPH za měsíc listopad 2017 ve výši 26.393,- Kč, který byl splatný dne 27.12.2017, odeslala ze svého účtu na účet správce daně dne 29.12.2017, což byl poslední pracovní den roku 2017. Z důvodu omezeného provozu banky na konci kalendářního roku byly finanční prostředky na účet správce daně připsány až 2.1.2018. K úhradě daňového nedoplatku došlo do pěti pracovních dnů od jeho splatnosti, takže žalobkyni ani nevznikla povinnost hradit správci daně úrok z prodlení. Žalobkyně měla z uvedeného důvodu za to, že veškeré podmínky pro přiznání příspěvku za 4. čtvrtletí roku 2017 splnila. Postup správních orgánů obou stupňů při rozhodování o její žádosti o příspěvek byl dle názoru žalobkyně v rozporu se zákonem a přičil se jeho smyslu a duchu. Zákon o zaměstnanosti upravuje podmínky nároku na příspěvek, jehož smyslem je podpora zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením, s jejichž zaměstnáváním je spojena zvýšená organizační, časová i administrativní zátěž, nikoliv formalistické sankcionování každého, byť sebemenšího a

společensky zcela neškodného jednání či drobného pochybení, kterého se žalobkyně dopustila a které nenastalo ani zcela její vinou. Žalobkyně příkaz k úhradě (daňového nedoplatku) podala včas, avšak v důsledku omezeného provozu banky na konci kalendářního roku došlo k připsání úhrady správci daně až první pracovní den nového kalendářního roku (2. 1. 2018). Žalobkyně poznamenala, že žádala o příspěvek ve výši přesahující částku 60 000 Kč, přičemž tyto prostředky musela prokazatelně vynaložit, neboť příspěvek je zaměstnavateli osob se zdravotním postižením vyplácen zpětně.

7. Závěrem žalobkyně apelovala na soud, aby ve světle judikatury Ústavního soudu posoudil projednávanou věc nikoliv otrocky a formalisticky, ale aby zvážil účel poskytování příspěvku, kterým není byrokratická zátěž zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením, ale jejich podpora. Rigidní a bezúčelné lpění na formalistické aplikaci zákona je dle mínění žalobkyně nesprávné, nezákonné a v rozporu s jejími ústavně garantovanými právy.
8. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žalobní námitky jsou obsahově shodné s námitkami odvolacími, a proto odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Následně zopakoval svou argumentaci stran § 78 odst. 4 a odst. 13 zákona o zaměstnanosti obsaženou v odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že jako správní orgán je vázán principem legality a svěřených pravomocí, a byl tedy nucen postupovat podle zákona. Je zjevné, že žalobkyně podmínky pro poskytnutí příspěvku nesplňovala. Účel předmětného ustanovení by bylo možné zohlednit v případě, že by zákon o zaměstnanosti v řízení o žádosti o příspěvek dával správním orgánům prostor pro správní uvážení či pokud by výklad rozhodných ustanovení nebyl jednoznačný. Ustanovení § 78 odst. 8 písm. b) zákona o zaměstnanosti však zcela jednoznačně stanoví, že v případě nesplnění podmínek příspěvek přiznat nelze a § 78 odst. 4 téhož zákona stanovuje podmínku bezdlužnosti natolik exaktně, že správní orgán nemá prostor pro jiný výklad než ten, který byl zaujat v napadeném rozhodnutí. Podmínku bezdlužnosti nelze s ohledem na jednoznačné znění zákona korigovat preferencí teleologického výkladu nad jazykovým, protože zákon o zaměstnanosti nesvěřuje úřadu práce pravomoc moderovat tvrdost zákona. Ustanovení § 78 odst. 13 zákona svěřuje danou pravomoc žalovanému, a to v rámci specifického správního řízení zahajovaného na žádost žadatele o příspěvek. Žádost dle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti ve stanovené lhůtě, tedy do 28. 2. 2018, žalobkyní podána nebyla, a prominutí nesplnění podmínky bezdlužnosti tak nemohlo být ve správním řízení řešeno.
9. Skutečnost, že k úhradě daňového nedoplatku došlo až dne 2. 1. 2018 z důvodů, které nebyly zcela v moci žalobkyně, tak nebylo možno ve správním řízení zohlednit. Žalobkyni je jistě známo, že úhrada příkazem v bance neprobíhá okamžitě, a žalobkyně se podle toho měla zařídit s ohledem na svůj úmysl žádat o příspěvek. Primárně však měla předmětné závazky uhradit před uplynutím jejich splatnosti. K namítané nepřiměřenosti sankce pak žalovaný uvedl, že podmínky, za nichž je příspěvek získáván, jsou zcela jednoznačné a bylo na žalobkyni, aby zajistila jejich splnění. Nepřiznání příspěvku není sankcí, ale důsledkem toho, že žalobkyně požádala o příspěvek za situace, kdy podmínky pro jeho přiznání nesplňovala. Žalovaný odmítl také námitku formalistického postupu správních orgánů, a to, že by jejich postup byl v rozporu se zákonem. V rozporu se zákonem by naopak bylo žalobkyni příspěvek poskytnout, když podmínky pro jeho přiznání nesplnila.
10. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně uvedla, že žalovaný zcela pomíjí znění § 78 odst. 4 písm. a) zákona o zaměstnanosti, které je zcela jistě nezbytné vztáhnout i na situaci, kdy žalobkyně jako daňový subjekt je v prodlení s platbou daně, které daňový řád ani

nesankcionuje zákonným úrokem z prodlení, takže se jedná o svého druhu povolení posečkání daně přímo *ex lege*. Výklad právní normy nesmí být k tíži žalobkyně, která má na příspěvek zákonný nárok. Odkaz na ustanovení § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti označila žalobkyně za nepřiléhavý, neboť uvedené ustanovení má na mysli situace, kdy nedoplatek nadále trvá. Vzhledem k úhradě daňového nedoplatku považovala žalobkyně za nadbytečné a nesmyslné podávat cca dva měsíce po úhradě nedoplatku žádost o povolení úhrady dluhu – nedoplatku ve splátkách, když dluh již neexistoval. Žalobkyně v replice vyjádřila přesvědčení, že žalovaný musí při rozhodování používat správní úvahy a věc vyhodnocovat ve všech souvislostech s ohledem na účel a smysl zákona, nikoliv za účelem rozmnožování byrokratických postupů.

11. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). V posuzované věci vyšel z následně uvedené právní úpravy:
12. Podle § 78 odst. 1 zákona o zaměstnanosti ve znění účinném do 31.12.2017 zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech (§ 75) více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání těchto osob formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce pro poskytování příspěvku je krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž obvodu má sídlo zaměstnavatel, který je právnickou osobou, nebo v jejímž obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou.
13. Podle § 78 odst. 2 věta první zákona o zaměstnanosti příspěvkem jsou nahrazovány skutečně vynaložené prostředky na mzdy nebo platy v měsíční výši 75 % skutečně vynaložených prostředků na mzdy nebo platy na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se zdravotním postižením, včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše však 9 500 Kč, jde-li o osobu se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 písm. a) nebo b), a nejvýše 5 000 Kč, jde-li o osobu zdravotně znevýhodněnou.
14. Podle § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy
 - a) bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně, nebo
 - b) součet všech splatných nedoplateků zaměstnavatele k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o příspěvek žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil

příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit.

Příspěvek se zaměstnavateli neposkytne po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.

15. Podle § 78 odst. 8 písm. a) zákona o zaměstnanosti krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o poskytnutí příspěvku, pokud zaměstnavatel splňuje podmínky pro poskytnutí příspěvku uvedené v odstavcích 1 a 4.
16. Podle § 78 odst. 8 písm. b) zákona o zaměstnanosti krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku, pokud nejsou splněny podmínky uvedené v písmenu a).
17. Podle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti ministerstvo může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o výši součtu všech splatných nedoplateků zaměstnavatele. Žádost musí být ministerstvu doručena nejpozději do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí, za které je o příspěvek žádáno.
18. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Předně je nutno konstatovat, že mezi účastníky řízení není sporu o zásadních skutkových okolnostech, které vedly k vydání napadeného rozhodnutí, tedy o tom, že žalobkyně měla ke dni 31. 12. 2017 daňový nedoplatek na DPH ve výši 26 393 Kč, který uhradila dne 3. 1. 2018. Rovněž není sporu o tom, že žalobkyně ve lhůtě stanovené zákonem nepodala žádost ve smyslu § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti, tj. žádost o prominutí splnění podmínky uvedené v § 78 odst. 4 písm. b), pokud jde o výši součtu všech splatných nedoplateků zaměstnavatele.
20. Soud neshledal důvodnou námitku žalobkyně, že postup správních orgánů v projednávání věci byl formalistický a nezákonný. Podstatou příspěvku a procesem jeho přiznání se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 11. 7. 2019 č.j. 2 Ads 340/2018 – 23, v němž mimo jiné konstatoval, že *„(p)odle § 67 cit. zákona se fyzickým osobám se zdravotním pojištěním poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce, což spočívá v opatřeních směřujících jednak přímo vůči nim, jednak vůči zaměstnavatelům, kteří provádějí jejich přípravu k práci či je zaměstnávají formou zřízení chráněného pracovního místa.“* Žalobkyně byla v postavení zaměstnavatele zaměstnávajícího na chráněných pracovních místech více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců, přičemž takovýto zaměstnavatelům je dle shora citovaného § 78 odst. 1 zákona o zaměstnanosti poskytován příspěvek na podporu zaměstnávání těchto osob formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Příspěvek je přitom dle § 78 odst. 4 téhož zákona poskytován čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele a poskytuje se za podmínky, že *„k poslednímu dni kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem (..)“*. Výjimky z této podmínky, uvedené dále v tomto ustanovení, pak spočívají jednak v povolených a dodržovaných splátkách či v povoleném posečkání daně dle písm. a) citovaného ustanovení, případně v tom, že součet všech splatných nedoplateků zaměstnavatele k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel předmětné nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o příspěvek žádá, nebo je uhradil do pěti pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatecích dozvěděl od krajské pobočky Úřadu práce v případě,

že výši těchto nedoplatků zjistil Úřad práce se souhlasem zaměstnavatele sám dle písm. b) předmětného ustanovení. V případě nesplnění uvedených podmínek vydá příslušná pobočka Úřadu práce rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku (§ 78 odst. 8 písm. b) zákona o zaměstnanosti). Možnost žalovaného ve výjimečných případech nesplnění podmínek dle § 78 odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti prominout se pak vztahuje pouze k výši součtu všech splatných nedoplatků žadatele (§ 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti).

21. Žalobkyně prokazatelně nesplnila podmínku bezdlužnosti z důvodu existence nedoplatku na DPH ve výši 26 393 Kč k rozhodnému dni (31.12.2017) a nenaplnila ani podmínky, za nichž by jí mohl k její žádosti žalovaný nesplnění podmínky bezdlužnosti prominout, když žádost o prominutí této podmínky v zákonné lhůtě ani nepodala. Z hlediska formálních zákonných podmínek tak žalobkyni příspěvek být poskytnut nemohl. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v již zmíněném rozsudku ze dne 11. 7. 2019 č.j. 2 Ads 340/2018 – 23, „(ž)alovaný jako správní orgán je povinen rozhodovat v mezích zákona a úlevy ze zákonných podmínek může poskytnout pouze, pokud mu to zákon umožňuje. Podmínky bezdlužnosti jsou stanoveny poměrně přísně.“ Nejvyšší správní soud se těmito podmínkami zabýval již v rozsudku ze dne 30. 10. 2013 č.j. 3 Ads 23/2013 – 56, v němž konstatoval, že „podmínky pro přiznání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením jsou poměrně striktní. Zákon o zaměstnanosti uvádí v § 78 odst. 3 jasně, které podmínky musí každý žadatel splnit. Jediné povolené výjimky jsou přitom uvedeny pod písmeny a) a b) daného ustanovení, které umožňují žadatelům napravit svá pochybení při platbě daní a pojistného. Jedná se přitom o klasickou veřejnoprávní normu kogentního charakteru, která neposkytuje správním orgánům příliš prostoru k vlastní úvaze a manévrování. Stěžovatel správně uvedl, že v průběhu správního řízení je vázán všemi zásadami plynoucími ze správního řádu a nemůže bez dalšího upřednostnit jednu zásadu před druhou.“ Soud na tomto místě považuje za vhodné uvést, že v právě citovaném rozsudku se Nejvyšší správní soud zabýval problémem splatnosti penále vzniklého dle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, tedy existencí nedoplatku na pojistném a penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, přičemž fakticky se jednalo o nedoplatek ve výši pouhých 3 Kč, a přestože se jednalo o dluh v této zanedbatelné výši, uzavřel, že podmínka bezdlužnosti splněna nebyla. V posuzovaném případě činila částka daňového nedoplatku žalobkyně 26 393 Kč, a byla tudíž nepoměrně vyšší než ta, kterou ve shora uvedeném případě řešil Nejvyšší správní soud.

22. Na jedné straně přísné podmínky bezdlužnosti jsou vyváženy možnostmi úlev plynoucích z § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Možnost obdržení příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě tedy má jasně stanovená pravidla a je na žadateli, aby si zajistil jak splnění podmínek včasným provedením všech povinných plateb, tak i sledování, zda nepochybil, a zda mu nevznikl nedoplatek či penále tak, aby mohl případně včas využít možností k nápravě svých pochybení. Úsilí, které je k tomu třeba vynaložit není ve vztahu k cíli nikterak výjimečné. Nad rámec uvedených úlev je pak možné jen prominutí jedné z podmínek postupem podle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019 č.j. 2 Ads 340/2018 – 23). K tomuto postupu však v nyní projednávané věci nedošlo, neboť žalobkyně žádost o prominutí splnění podmínky uvedené v § 78 odst. 4 písm. b), pokud jde o výši součtu všech splatných nedoplatků zaměstnavatele, o níž by podle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti příslušelo rozhodnout žalovanému, v zákonem stanovené lhůtě nepodala.

23. Nejvyšší správní soud v opakovaně zmíněném rozsudku ze dne 11. 7. 2019 č.j. 2 Ads 340/2018 – 23 dovedl, že „(n)ení ovšem podstatný vztah výše nedoplatku a výše poskytnutého příspěvku; pro takovou úvahu zákon neposkytuje prostor. Krajský soud tím zjevně akcentoval smysl a účel zákona spočívající v podpoře vytváření a udržování pracovních příležitostí pro osoby zdravotně postižené a nesplnění podmínek pro poskytnutí příspěvku tímto pohledem zřejmě považoval v daném případě za bagatelní. Smysl a účel zákona je v tomto směru ovšem naplněn nejen poskytnutím příspěvku a jeho využitím ve prospěch osob, jimž zlepšuje obtížné postavení na trhu práce, ale v rámci smyslu a účelu zákona má svůj smysl a účel i stanovení podmínek pro zaměstnavatele, které nejsou nereálné ani zbytečně zatěžující. Podmínka bezdlužnosti má nejen vyloučit zaměstnavatele, kteří neplní své zákonné povinnosti, ale má vést i k jejich platební kázi, což ve svém důsledku vylučuje, že by stát přispíval zaměstnavateli mj. na platby, které by ten řádně neodváděl. Přitom prostor pro úlevy od pochybení menšího rázu zákon o zaměstnanosti poskytuje v § 78 odst. 4 písm. a), b) a v odst. 13. V tomto případě jím je navíc i ustanovení ukládající vyměřit penále až poté přesáhne-li částku 100 Kč (což třeba nebylo ve výše označené věci sp. zn. 3 Ad 23/2013). To vše vytváří prostor, aby bagatelní pochybení nemělo neproporcionální následek. Nepřiznání příspěvku nelze porovnávat jen s mírou pochybení žadatele spočívající v nesprávném odvodu, ale také s mírou pozornosti, kterou věnoval splnění podmínek zákona. Poukazem na smysl a účel zákona, jak jej užil krajský soud, by byla rozšířena možnost úlev ze splnění podmínky bezdlužnosti, a to poměrně neohraničeným způsobem.“
24. Na základě výše citovaných judikatorních závěrů Nejvyššího správního soudu nelze než konstatovat, že úřad práce rozhodl v souladu se zákonem, jestliže žalobkyni příspěvek nepřiznal, a nepochybil ani žalovaný, jenž prvostupňové rozhodnutí úřadu práce napadeným rozhodnutím aproboval. Žalobkyně totiž k rozhodnému datu prokazatelně nesplňovala podmínku bezdlužnosti a zároveň nebyly naplněny ani předpoklady pro úlevu ohledně tohoto pochybení, tedy pro aplikaci § 78 odst. 4 písm. a) a b) či § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti. Jakkoliv je účelem poskytování příspěvku podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením, nelze přehlížet fakt, že zákon o zaměstnanosti stanoví žadatelům (zaměstnavatelům osob se zdravotním postižením) podmínky, které je nutno splnit, aby jim mohl být příspěvek poskytnut. Žalobkyně svým vlastním opomenutím spočívajícím v úhradě daňového nedoplatku po datu jeho splatnosti a zároveň po datu rozhodném pro posouzení její bezdlužnosti zapříčinila, že její žádosti o příspěvek nemohlo být vyhověno, a následně ani nepožádala o prominutí splnění podmínky uvedené v § 78 odst. 4 písm. b), pokud jde o výši součtu všech splatných nedoplatků, což byla jediná zákonem stanovená možnost, jak by jí i za této situace mohl být příspěvek přiznán.
25. Správní orgány nemohou překračovat meze zákona, jsou jimi vázány a musí dodržovat zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí. S ohledem na jednoznačné zjištění o nesplnění zákonem stanovených podmínek pro poskytnutí příspěvku neměl úřad práce žádný prostor pro správní úvahu, zda je možné žalobkyni požadovaný příspěvek poskytnout. Při zjištění, že nejsou splněny podmínky pro poskytnutí příspěvku uvedené v § 78 odst. 1 a 4 zákona o zaměstnanosti, byl podle § 78 odst. 8 písm. b) téhož zákona povinen vydat rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku, což také učinil. Tento postup správního orgánu, který byl zcela v souladu se zákonem, nelze označit za bezúčelnou a formalistickou aplikaci zákona.
26. Námitku formalistického postupu správních orgánů je nutno odmítnout i s poukazem na obecnou právní zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, neboť to byla sama žalobkyně, kdo včasným neuhrazením daňového nedoplatku a nemístným spoléháním na to, že banka na

základě jejího příkazu k úhradě zadaného poslední pracovní den v roce finanční prostředky obratem připsá na účet správce daně, způsobila nedodržení podmínek pro poskytnutí požadovaného příspěvku.

27. To, že v dané věci s ohledem na uhrazení daňového nedoplatku do pěti pracovních dnů ode dne jeho splatnosti nevznikla žalobkyni podle daňového řádu povinnost platit úrok z prodlení, je pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí zcela irrelevantní. Podmínky pro poskytnutí příspěvku jsou upraveny zákonem o zaměstnanosti a nikoliv daňovým řádem; vznik úroku z prodlení či naopak jeho neexistence mezi tyto podmínky nepatří.
28. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu se uplatňuje koncentrační zásada, která brání tomu, aby žalobce vznášel nové žalobní body (a tím rozšiřoval žalobu) po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro rozšíření žaloby. Podle § 71 odst. 2 s.ř.s. rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může žalobce jen ve lhůtě pro podání žaloby. Podle § 72 odst. 1 s.ř.s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Námitky týkající se ustanovení § 78 odst. 4 písm. a) a § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti uplatnila žalobkyně opožděně. Tyto námitky poprvé zazněly až v replice k vyjádření žalovaného, a soud k nim proto nemůže přihlížet. K těmto opožděně uplatněným námitkám soud pouze na okraj uvádí, že pokud jde o daňový nedoplatek na DPH, žalobkyni nebylo povoleno jeho splácení ve splátkách ani posečkání daně, a v dané věci tak nebyly splněny podmínky pro aplikaci § 78 odst. 4 písm. a) zákona o zaměstnanosti. Skutečnost, že krátké prodlení žalobkyně s úhradou tohoto daňového nedoplatku daňový řád nesankcionuje zákonným úrokem z prodlení, není možné považovat za povolení posečkání daně, neboť zákon (daňový řád) nic takového nestanoví. Co se týče žádosti upravené v § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti, soud má na rozdíl od žalobkyně za to, že tuto žádost bylo možné podat i za situace, kdy již žalobkyně daňový nedoplatek uhradila. Jejím prostřednictvím mohla žalobkyně docílit nikoliv povolení úhrady daňového nedoplatku ve splátkách, ale prominutí splnění podmínky uvedené v § 78 odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, a to s ohledem na výjimečnost jejího případu. Žalobkyně nicméně tuto žádost v zákonem stanovené lhůtě nepodala, ačkoliv byla o možnosti jejího podání úřadem práce poučena, a úvahy o možném výsledku řízení o této žádosti jsou tak zcela zbytečné.
29. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Za splnění podmínek zakotvených v § 51 odst. 1 s.ř.s. o věci samé rozhodl bez nařízení jednání.
30. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo

rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 29. července 2020

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu